

وظیفه ما نسبت به حضرت زهرا (سلام الله علیها) چیست؟

پاسخ اجمالی:

حضرت زهرا (سلام الله علیها) به عنوان برترین بانوی عالم هستی، دارای ابعاد والای شخصیتی و اخلاقی می‌باشند و این شخصیت، مورد توجه خاص پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و اهل بیت ((علیهم السلام)) و بزرگان مسلمان و غیر مسمان بوده و می‌باشند. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) به عنوان خاتم پیامبران، دعوت انبیاء گذشته را تکمیل کردند؛ بعد از ایشان، امامان از نسل حضرت زهرا (سلام الله علیها)، به امامت رسیدند و مسیر هدایت را بعد از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) ادامه دادند و بقای اسلام بواسطه همین شجره مبارک، تحکیم و تثبیت شد. بنابراین ثمر دهی تلاش‌ها و دستورات پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله)، منوط به وجود با برکت ایشان بوده است و ما این هدایت و نجات از ضلالت را، مدیون حضرت فاطمه (سلام الله علیها) هستیم.

حضرت زهرا (سلام الله علیها) تلاشها و مجاهدت‌های زیادی در زندگی اجتماعی از خود نشان دادند که برخی از آنها موارد زیر است:

1. دفاع از امام معصوم تا پای جان؛
2. ظلم ستیزی و دفاع از حق؛
3. مقام خضوع و عبادت در برابر خداوند؛
4. مقام والای علمی؛
5. رعایت حقوق فرزندان و همسر
6. سازش با سختی‌ها

با توجه به اینکه تنها شناختن ابعاد نورانی شخصیت ایشان برای اصلاح جامعه و سیر به سمت تعالی کافی نیست و نظر به اینکه وظیفه مداری ایجاب می‌کند این ابعاد برای محیط جامعه و افکار عمومی هم روشن شود، وظیفه ما در قبال ایشان این است که این بانو را با این ابعاد شخصیتی بیان شده، به جامعه بشناسانیم و معرفی کنیم.

پاسخ تفصیلی:

فاطمه زهرا علیها (سلام الله علیها)، الگو برای تمام انسانها و حجت خدا بر امامان معصوم ((علیهم السلام)) و اسوه‌ها و سپس توجه و دقت به الگوها و اسوه‌ها و تاسی به رفتار و اعمال آنها می‌باشد، با معرفی این ابعاد اخلاقی و شخصیتی، می‌توانیم وظایف خود را در این راه بهتر بشناسیم و طبیعتاً به وظایف خود به نحو شایسته تری عمل کنیم.

در روایتی که در کتاب الغیبه شیخ طوسی رحمه الله علیه آمده، به الگو و اسوه بودن حضرت زهرا (سلام الله علیها) به خوبی تصریح شده است. امام مهدی (علیه السلام) در توقیع شریفی می‌فرماید:

وَفِي آيَةِ رَسُولِ اللَّهِ ص لِي أُسْوَةٌ مَسْنُونَةٌ.

دختر رسول خدا، الگویی مناسبی برای من است.

الطوسی، الشیخ ابوجعفر، محمد بن الحسن بن علی بن الحسن (متوفای 460هـ)، کتاب الغیبه، ص 286، تحقیق الشیخ عباد الله الطهرانی / الشیخ علی احمد ناصح، ناشر: مؤسسه المعارف الاسلامیه، الطبعة الأولى، 1411هـ.

امام عسکری (علیه السلام)، حضرت زهرا (سلام الله علیها) را حجت بر امامان معرفی نموده است:

«نَمِّنْ مِجَّةً اللَّهُ عَلَى الْفَلَقِ، وَ فَاطِمَةً مِجَّةً عَلَيْنَا.

ما حجت خدا بر مخلوقات هستیم و حضرت فاطمه (سلام الله علیها) حجت خدا بر خود ماست.

بحرانی اصفهانی، عبد الله بن نور الله (متوفای قرن 12)، عوالم العلوم و المعارف و الأحوال من الآیات و الأخبار و الأقوال ج 11، ص 7، ناشر: مؤسسه الإمام المهدي عجل الله تعالی فرجه الشریف، مکان چاپ: ایران؛ قم

این روایت، در کتاب دیگری با این عبارت آمده است:

نَمِّنْ مِجَّةً اللَّهُ عَلَى فَلَاقِهِ، وَ مَدَّتْنَا فَاطِمَةً مِجَّةً اللَّهُ عَلَيْنَا.

ما حجت خدا بر خلق هستیم و مادر ما فاطمه (سلام الله علیها) حجت خدا بر ماست.

در هر سه روایت، بحث الگو گرفتن و اسوه پیدا کردن مطرح شده است و سپس به معرفی و مشخص کردن الگو پرداخته شده است؛ از آنجا که عمل معصوم برای ما حجت قطعی می‌باشد، معرفی یک شخص از سوی امام (علیه السلام) به عنوان الگو، روشن کننده راه و از سوی دیگر نشان دهنده علو مقام شخص معرفی شده می‌باشد؛ زیرا امام معصوم که شخصی را به عنوان الگو معرفی می‌کند که نقصانی در اعمال او نباشد و معرفی حضرت زهرا (سلام الله علیها) به عنوان اسوه و الگو از سوی امام، همین نتایج و ثمرات را دارد و راه و وظایف ما را در این راه مشخص می‌کند.

وظایف ما در مقابل حضرت زهرا (سلام الله علیها)

باتوجه به مقدمه فوق و با دقت در شخصیت نورانی ایشان، 2 وظیفه به عنوان وظایف فردی و اجتماعی ما، مشخص می‌شود:

1. شناساندن ایشان به عنوان الگو به افراد اجتماع و معرفی ابعاد اخلاقی و عملی ایشان به عنوان يك الگو بی بدیل

ابعادی چون اهمیت به تعلیم و تعلم، معرفت، صبر و متانت، عفت، عبادت و خداشناسی، اهتمام به تربیت اولاد و همسر داری، عدم سکوت در برابر ظلم و تلاش همه جانبه در حمایت از حق و دفاع تمام قد از امام معصوم (علیه السلام) در زندگی ایشان برجسته است و نمود ویژه دارد؛ به عنوان وظیفه اول، در حد فهم و معرفت و توان خود، این بانوی آسمانی را با این فضایل و ویژگیها به جامعه معرفی کنیم.

2. توجه به ابعاد شخصیتی و فرهنگ رفتاری حضرت زهرا (س) و الگو گرفتن از آن در زندگی فردی

1. معرفت به امام و دفاع از امام معصوم (علیه السلام) تا پای جان

در شرایطی که حضرت زهرا (سلام الله علیها) روزها و ساعت پایانی عمر شریف خود را سپری می‌کردند و حال مناسبی نداشتند، عده ای از زنان مدینه به محضر حضرت فاطمه علیها سلام شرفیاب شدند، تا جویای احوال ایشان باشند؛ حضرت زهرا (سلام الله علیها)، علی رغم حال نامساعد، به دفاع از حقوق پایمال شده همسر خود پرداختند و با اشاره به ظلم های مرد نمایان آن زمان در حق امیر المؤمنین و ریشه این ظلم ها و خیانت ها، زبان به مدح همسر مظلوم خویش گشودند و عاقبت این خیانت افراد در حق علی (علیه السلام) را برشمردند.

لما مرضت فاطمة عليها السلام المرضة التي توفيت بها دفل النساء عليها فقلن كيف أصبمت من علتك يا بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم فقالت أصبمت والله عائفة لذيالكم قالية لربالكم لفظتهم بعد أن عجمتهم وشتنهم بعد أن سببتمهم فقبماً لفلول المد وفور القنا وفضل الرأي وبئسما قدمت لهم أنفسهم إن سخط الله عليهم وفي العذاب هم خالدون لا جرم لقد قلدتهم ربقتهم وشتنت عليهم عارها فجدعا وعقرا وبعدا للقوم الظالمين ويمهم أنى زمزموها عن رواسى الرسالة وقواعد النبوة ومهبط الروح الأمين الطين بأمور الدنيا والدين إلا ذلك هو الفسران المبين وما الذى نقموا من أبى المسن نقموا والله منه تكير سيفه وشددة وطأته ونكال وقعته وتنمره فى ذات الله وبالله لو تكافئوا على زمام نبذه رسول الله صلى الله عليه وسلم لسار بهم سيرا سجماً لا يكلم فشاشه ولا يتعتع راکبه ولأوردهم منها روياً ففضافاً تطفح ففتاه ولأصدرهم بطاناً قد تمرى بهم الرى غير متجل منهم بطائل بعمله الباهر وردعه سورة الساعب ولفتمت عليهم بركات من السماء وسيأفذهم الله بما كانوا يكسبون.

أبى الفضل احمد بن أبى طاهر المعروف بابن طيفور (متوفى 280 هـ) بلاغات النساء، ص: 9، ناشر: منشورات مكتبة بصيرتى - قم.

در آن بیماری که حضرت زهرا (سلام الله علیها) در اثر آن به شهادت رسیدند، عده ای از زنان مدینه برای احوال پرسى، خدمت ایشان حاضر شدند، و جویای حال ایشان شدند و سؤال کردند که با این بیماری چه حال و وضعیتی دارید؟ حضرت زهرا (سلام الله علیها) فرمودند: قسم به خدا، روزگار را می‌گذرانم، در حالیکه از دنیای شما متنفرم و از مردان شما کراهت و بیزاری پیدا کردم، با آنان سخن گفتم بعد از آنکه آنان را لال یافتم، آن ها را دشمن خود یافتم، بعد از آن که آن ها را آزمودم؛ چقدر کندی شمشیر و شکستگی نیزه و تغییر موضع شما زشت است؛ چه اعمال بدی برای آخرت خود پیش فرستاده اند در حالیکه خداوند بر آنان غضب نموده و در آتش جهنم جاودان من گردنبدن غضب خلافت را به گردن این افراد انداختم (مسبب غضب خلافت این ها هستند) و ننگ این عمل را مختص این ها می‌دانم؛ بنابراین دوری از خیر و هلاک شدن و دوری از رحمت خدا سزاوار این قوم ظالم است که خلافت را از کسانی جدا کردند که رسالت به واسطه آن ها استوار است (اهل بیت رسالت) و ستونهای نبوت و محل نزول جبرئیل اند و در امور دنیا و دین زیرکند، و این

زیان و خسارتی آشکار است و این چه انتقامی است که از علی (علیه السلام) گرفتند؟، انتقام نگرفتند، مگر به خاطر (ترس از) شمشیر استوار او (وتنفری که از شمشیر او داشتند) و شدت غلبه و لگد مال کردن (مجربان در راه خدا و در میدان های نبرد) و جنگهای شدید او (و به خاطر ترس از) خشم او در راه خدا. قسم اگر آن ها بر پیمانی که رسول خدا برای علی (علیه السلام) بسته هم پیمان می شدند (امامت و خلافت ایشان را می پذیرفتند) آن ها را به نیکه راه بری می نمود و (مانند شتر بانی ماهر) به گونه ای عمل می کرد که نه حیوان صدمه ببیند و نه سوارش به دلیل تکان های حیوان، آزرده شود، و این کاروان را به سرچشمه زلال و صاف سعادت رهبری می کرد ، سرچشمه ای که دو سمت آن، آب زلال و صاف موج می زند. اگر زمام امر را به دست او می سپردند، همه را سیراب می کرد درحالیکه خودش به کمترین مقدار (یک جام) برای رفع تشنگی اکتفاء می کرد و کم ترین مقدار غذا که گرسنه به آن رفع گرسنگی کند و او کسی است که، کوچک ترین بهره ای به نفع خود نمی برد و در آن زمان بود که درهای رحمت الهی از آسمان گشوده می شد و ثمره این عمل، توسط خدا به همه تحویل و ارائه می شد.

در این کلام نورانی که در نهایت فصاحت و بلاغت، توسط حضرت زهرا (سلام الله علیها) بیان شده است و در قدیمی ترین کتب اهل سنت و شیعه آمده است؛ عمق معرفت و شناخت به مولای متقیان علی (علیه السلام) و دل داغدار و آزرده ایشان و عزم، اراده، حرکت واقعی و دفاع از ولایت حتی در سخت ترین لحظه ها را به واضح ترین نحو می توان مشاهده کرد. در خطبه دیگری، حضرت زهرا (سلام الله علیها) ، زبان به مدح و ستایش امیرالمؤمنین می گشاید و مقام و منزلت امیر المؤمنین (علیه السلام) و عمق معرفت، بصیرت و شناخت خود را به امام معصوم نشان می دهد.

كَلِمًا مَشِيئًا نَارًا لِلْمَرْبِ أَطْفَاها وَ نَجَمَ قَرْنَ لِلضَّلَالِ وَ فَعَرَّتْ فَاعِرَةً مِنَ الْمُشْرِكِينَ قَذَفَ بِأَفْيِهِ فِي لَهَوَاتِهَا فَلَا يَنْكَفِي مَتَى يَطَأُ صَمَافِهَا بِأَخْمَصِهِ وَ يَخْمِدُ لَهَبِهَا بِمَكْدُودِهَا فِي ذَاتِ اللَّهِ قَرِيبًا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ سَيِّدًا فِي أَوْلِيَاءِ اللَّهِ.

هروقت آتش جنگ را بر افروختند، خداوند آن را خاموش کرد و هروقت که شاخ گمراهی (شاخ شیطان) نمایان شد شخصی باهویت و ترسناک ظاهر می شد (مانند اژدهایی ترسناک که دهان باز می کند)، رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) برادرش علی بن ابی طالب ((علیه السلام)) را در کام اژدها (برای مقابله با آن) افکند و او هم باز نمی گشت، مگر آنکه مشرکان را به طور کامل نابود می کرد و آتش (کفر یا خیانت) آنها را با شمشیرش خاموش می کرد. امیر المؤمنین کسی است که در اوج استواری و ایستادگی در راه خدا ، اهل جهاد و تلاش در مسیر الهی و نزدیک و خویشاوند رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) و سید و بزرگی از اولیای خداست.

أبي الفضل احمد بن أبي طاهر المعروف بابن طيفور (متوفى 280 هـ) بلاغات النساء، ص 25، ناشر: منشورات مكتبة بصيرتي - قم؛ الإحتجاج على أهل اللجاج (للطبرسي) طبرسي، احمد بن علي (588 ق) جلد 1 ص 100 محقق: خراسان، محمد باقر، نشر مرتضى، مشهد، 1403. در احتجاج طبرسي مطلب فوق به صورت کامل تر ذکر شده است : « كَلِمًا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَاها اللَّهُ أَوْ نَجَمَ قَرْنَ الشَّيْطَانِ أَوْ فَعَرَّتْ فَاعِرَةً مِنَ الْمُشْرِكِينَ قَذَفَ أَخَاهُ فِي لَهَوَاتِهَا فَلَا يَنْكَفِي حَتَّى يَطَأُ صَمَافِهَا بِأَخْمَصِهِ وَ يَخْمِدُ لَهَبِهَا بِسَيْفِهِ، مَكْدُودًا فِي ذَاتِ اللَّهِ، مُجْتَهِدًا فِي أَمْرِ اللَّهِ، قَرِيبًا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ، سَيِّدًا فِي أَوْلِيَاءِ اللَّهِ مُشَمَّرًا، نَاصِحًا، لَا تَأْخُذُهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَاتِيَةٌ». هرگاه آتش جنگ برافروختند، خدا خاموش کرد یا هر هنگام که شاخ شیطان نمایان شد یا شخصی باهویت و ترسناک ظاهر می شد (مانند اژدهایی ترسناک که دهان باز می کند)، رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) برادرش علی بن ابی طالب ((علیه السلام)) را در کام اژدها (برای مقابله با آن) افکند و او هم باز نمی گشت، مگر آنکه مشرکان را به طور کامل نابود می کرد و آتش (کفر یا خیانت) آنها را با شمشیرش خاموش می کرد. امیر المؤمنین کسی است که در اوج استواری و ایستادگی در راه خدا ، اهل جهاد و تلاش در مسیر الهی و نزدیک و خویشاوند رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) سید و بزرگی از اولیاست، همواره آماده حرکت و تلاش، نصیحت کننده و تلاش کننده در راه خداست که در راه خدا از سرزنش ملامت کنندگان ابایی ندارد.

2. دفاع از امام زمان تا پای جان در قضیه هجوم

بعد از شهادت رسول خدا (صلی الله علیه و آله)، غاصبان ولایت چندین هجوم به خانه حضرت زهرا (سلام الله علیها) آوردند و در هجوم آخر، حرمت خاندان وحی را به طور کامل زیر پا گذاشتند و درب خانه را به آتش کشیدند و وارد خانه شدند؛ در این میان، حضرت صدیقه طاهره (سلام الله علیها) نهایت رشادت و پایداری را از خود نشان دادند و ابتدا آنها را نسبت به وصایای پیامبر صلی الله علیه و آله نسبت به این خاندان یاد آور شدند؛ بعد از اینکه پندها و نصایح حضرت از سوی آنها با بی شرمی تمام زیر پا گذاشته شد، ابتداء حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) ، مانع از ورود آنها به خانه شدند؛ علی رغم این مجاهدت، آنها وارد خانه شدند؛ آنها قصد داشتند به زور امیر المؤمنین را برای بیعت به مسجد ببرند، اما با مقاومت و پایداری حضرت زهرا (سلام الله علیها) مواجه شدند و ایشان خود را حائل بین

منافقین و امیر المؤمنین (علیه السلام) قرار دادند و از ناحیه منافقین ضرباتی سنگینی بر ایشان وارد شد و سرانجام با شهادت خود در این راه، قیمت دفاع از امام خود را پرداختند :

ثم إن أبا بكر بعث عمر بن الخطاب إلى علي ومن معه ليفرجه من بيت فاطمة رضي الله عنها، وقال: إن أبا علي فقاتلهم. فأقبل عمر بشيء من نار علي أن يضره الدار، فلقيته فاطمة رضي الله عنها وقالت: إلى أين يا ابن الخطاب؟ أجنبت لتمرق دارنا؟ قال: نعم، أو تدفلوا فيما دفل فيه الأمة.

ابو بکر عمر را به نزد علی و کسانی که با او بودند، فرستاد تا ایشان را از خانه فاطمه بیرون آورد و گفت اگر ممانعت کردند پس با ایشان جنگ کن. پس عمر با مقداری آتش به سمت ایشان آمد تا خانه را به آتش بکشد. پس فاطمه (علیها السلام) او را دید و گفت به کجا می روی ای فرزند خطاب؟! آیا آمده ای که خانه ما را به آتش بکشی؟ گفت آری مگر اینکه همان کاری را انجام دهید که مردم کردند.

المختصر فی أخبار البشر، أبو الفداء عماد الدین إسماعیل بن علی بن محمود بن محمد ابن عمر بن شاهنشاه بن ایوب، الملک المؤید، صاحب حماة (المتوفی: 732هـ) (ج 1 ص 156) الناشر: المطبعة الحسينية المصرية الطبعة: الأولى

بعد از تهدیدات، نوبت به جسارت های بعدی رسید؛ زمانی که منافقین داخل بیت وحی شدند و حضرت زهرا (سلام الله علیها) برای دفاع از امام خویش، وجود خود را سپر بلای امیر المؤمنین کرد و جان شریفش را در راه امامت تقدیم کرد و فرزند 6 ماهه او به شهادت رسید.

قَدْ كَانَ قَنْفُذُ لَعْنَةُ اللَّهِ ضَرْبَ فَاطِمَةَ عَ بِالسُّوْطِ مِینَ مَالَتَ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ رَوْحِهَا وَ أَرْسَلَ إِلَيْهِ عُمَرُ بْنُ مَالَتَ بَيْنَكَ وَ بَيْنَهُ فَاطِمَةَ فَاضْرِبْهَا فَالْبَإِهَا قَنْفُذُ لَعْنَةُ اللَّهِ إِلَى عِضَادَةِ بَابِ بَيْتِهَا وَ دَفَعَهَا فَكَسَرَ ضِلْعَهَا مِنْ جَنْبِهَا فَالْقَتَ جَنْبِهَا مِنْ بَطْنِهَا فَلَمْ تَزَلْ صَامِبَةً فِرَاشٍ مَتَى مَاتَتْ مَتَى اللَّهُ عَلَيَّهَا مِنْ ذَلِكَ شَهِيدَةً

هنگامی که فاطمه (سلام الله علیها) خود میان شوهرش و قنفذ قرار داد، قنفذ - که خدا او را لعنت کند - او را با تازیانه زد، عمر هم پیام فرستاد که اگر فاطمه بین تو و او (علی (علیه السلام)) مانع شد او را بزن. قنفذ حضرت زهرا را به سمت چهارچوب در خانه اش کشاند و در را فشار داد طوری که استخوانی از پهلویش شکست و جنین او که در شکم در سقط شد و حضرت زهرا (سلام الله علیها) از بستر جدا نشد تا به خاطر آن از دنیا رفت.

الهلالی، سلیم بن قیس (متوفای 80هـ)، کتاب سلیم بن قیس الهلالی، ج 2؛ ص 588 ناشر: انتشارات هادی - قم، الطبعة الأولى، 1405هـ.

برای مطالعه بیشتر پیرامون وقایع بعد شهادت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شامل غصب فدک و ماجرای هجوم و بیعت اجباری از امیر المؤمنین (علیه السلام) به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

<http://www.valiasr-aj.com/persian/shownews.php?idnews=6380>

3. ظلم ستیزی و دفاع جانانه و مطالبه از حق

بعد از شهادت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، اتفاقات ناگواری در جامعه اسلامی به وقوع پیوست؛ از جمله این وقایع می توان به غصب فدک که مال اختصاصی حضرت زهرا (سلام الله علیها) بود و در زمان حیات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به ایشان بخشیده شده بود، اشاره کرد.

حضرت زهرا (سلام الله علیها) برای گرفتن حق مسلم خویش، مکرر به خلفای غاصب مراجعه کردند و حق خویش را مطالبه کردند، اما هر بار درخواست مشروع آنها، بدون پاسخ و با بهانه های سست و غیر شرعی رد شد.

بخاری معتبرترین کتاب حدیثی اهل سنت، به نقل از عایشه در مورد نارضایتی حضرت زهرا (سلام الله علیها) از خلفاء و مطالبه مکرر فدک و غضبناک شدن ایشان از خلفاء و برطرف نشدن نارضایتی ایشان به خاطر غصب فدک تا آخر عمر مبارک ایشان، چنین می نویسد:

مدتنا عبد العزيز بن عبد الله مدتنا إبراهيم بن سعد عن صالح عن ابن شهاب قال أفبرني عروة بن الزبير أن عائشة أم المؤمنين رضي الله عنها أفبرته : أن فاطمة عليها السلام ابنة رسول الله صلى الله عليه و سلم سألت أبا بكر الصديق بعد وفاة رسول الله صلى الله عليه و سلم أن يقسم لها ميراثها ما ترك رسول الله صلى الله عليه و سلم مما أفاء الله عليه فقال أبو بكر إن رسول الله صلى الله عليه و سلم قال (لا نورث ما تركنا صدقة) . فضضبت فاطمة بنت رسول الله صلى الله عليه و سلم فهجرت أبا بكر فلم تزل مهاجرة متى توفيت وعاشت بعد رسول الله صلى الله عليه و سلم ستة أشهر قالت وكانت فاطمة تسأل أبا بكر نصيبها مما ترك

رسول الله صلى الله عليه و سلم من فيبر وفدك وصدقته بالمدينة فأبى بكر عليها ذلك

عائشه می گوید: فاطمه دختر رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم ، بعد وفات رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم از ابابکر صدیق درخواست کرد، ارثیه او را از آن چیزهایی که از پیامبر باقی مانده است و خدا آنها را خالص برای پیامبر قرار داده است، پرداخت کند؛ ابابکر گفت : رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود : « ما ارث باقی نمی گذاریم ، آنچه از ما باقی می ماند صدقه است ». فاطمه (سلام الله علیها) غضبناک شد و با ابابکر قهر کرد و این قهر و غضب تا زمان شهادت آن حضرت باقی بود؛ حضرت زهرا (سلام الله علیها) بعد از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) 6 ماه زنده بودند و سهم خود را از ماترک و باقیمانده اموال پدرش که عبارت از خیر و فدک و وجوهات مدینه بود از ابابکر مدام طلب می کردند و ابابکر از پذیرش آن امتناع کرد و گفت چیزی به تو نمی دهم

البخاری الجعفی، ابوعبدالله محمد بن إسماعیل (متوفای 256هـ)، صحیح البخاری، البخاری، (3/ 1126)، تحقیق: د. مصطفی دیب البغاء، ناشر: دار ابن کثیر، الیمامة - بیروت، الطبعة: الثالثة، 1407 - 1987.

در این روایت که در مهم ترین کتاب حدیثی اهل سنت نقل شده است، به چند مطلب پرداخته شده است، که از جمله آن می توان به غضبناک شدن حضرت زهرا (سلام الله علیها) از خلفاء و ادامه ناراحتی و ناراضی ایشان از خلفاء تا پایان حیات دنیوی حضرت زهرا (سلام الله علیها) و مطالبه مکرر فدک و پافشاری در گرفتن حق مسلم خویش ، اشاره کرد.

این روایت، سیره حضرت زهرا (سلام الله علیها) برای ما باز گو می کند و بیان می کند حضرت زهرا سلام الله علیها در برابر ظلم ساکت نشستند و حق خود را مطالبه کردند؛ زیرا سکوت در برابر ظالم جایز نیست و همچنین حق، گرفتنی است؛ بنابراین با تاسی به این منش بانوی دوعالم، باید همواره ظلم ستیزی و مقابله با بی عدالتی را در زندگی مد نظر قرار دهیم و همانطور که ایشان با این حرکت خود به تمام عالم اثبات فرمودند که ظلم آشکاری در پیکره اسلام به وقوع پیوسته و همه باید به آن واقف باشند، ما نیز وظیفه داریم در آشنا کردن مردم به مظاهر بی دینی و ظلم، کوشا باشیم و در برابر آن بی تفاوت نباشیم و حقیقت جریان های خلاف دین که ظاهر دینی را دارند را به مردم در حد توان نشان دهیم.

4. مقام خضوع و عبادت و بندگی حضرت زهرا (سلام الله علیها) در برابر خداوند :

شیخ صدوق ، از بزرگترین محدث شیعه ، روایتی را از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) ، درباره مقام خضوع و بندگی دخترشان نقل می کند ، که توجه و دقت به آن ، بسیار مفید است :

هِيَ الْمَوْرَاءُ الْإِنْسِيَّةُ مَتَى قَامَتْ فِي مِرَابِهَا بَيْنَ يَدَيَّ رَبِّهَا جَلَّ جَلَالُهُ ظَهَرَ نُورُهَا لِمَلَائِكَةِ السَّمَاءِ كَمَا يَظْهَرُ نُورُ الْكَوَاكِبِ لِأَهْلِ الْأَرْضِ وَ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِمَلَائِكَتِهِ يَا مَلَائِكَتِي أَنْظِرُوا إِلَيَّ أُمَّتِي فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ إِمَائِي قَائِمَةً بَيْنَ يَدَيَّ تَرْتَعِدُ فَرَائِمُهَا مِنْ فَيْفَتِي وَ قَدْ أَقْبَلْتُ بِقَلْبِهَا عَلَى عِبَادَتِي.

فاطمه، حوریه بهشتی در قالب انسان است هر وقت در محراب خود برابر پروردگارش جل جلاله می ایستد نورش به فرشتگان آسمان می تابد، چنانچه نور ستارگان بر زمین بتابد و خدای عز و جل به فرشتگانش می فرماید: ای فرشتگان من، ببینید کنیزم فاطمه، که بزرگ کنیزان من است در مقابلم ایستاده و اعضای بدنش از ترسم می لرزد و دل بعبادت من سپرده است.

الأمالی (للصدوق) / النص / 113 / المجلس الرابع والعشرون

این روایت، مقام عبادت و بندگی و مقام روحانی حضرت زهرا (سلام الله علیها) را نشان می دهد؛ آن قدر این مقام بالا و عظیم است که خدا از زبان پیامبرش، آن را ستایش می کند. سزاوار است انسان مسلمان با توجه به مقام بندگی و خضوع ایشان در برابر خالق ، راه بندگی و عبودیت را به بهترین نحو فرا گیرد و شاگرد خوبی برای مکتب اهل بیت (علیهم السلام) باشد و حق بندگی خالق را به تاسی از ائمه (علیهم السلام) فراگیرد .

از روایات دیگری که منابع اهل سنت در فضیلت حضرت زهرا (سلام الله علیها) ذکر کرده اند، روایتی است که عائشه نقل کرده است.

عن عائشة (رضی الله عنها) قالت: كنت أسلك السلک أی أدفل الفيط فی سم الفياط فی ليلة ظلماء من نور وجه فاطمة (رضی الله عنها)، فلذلك سميت زهراء ..

از عائشه روایت شده است که می گوید من در شب تاریک سوزن را با نور صورت فاطمه رضی الله عنها نخ می کردم و برای آن ، زهرا نامیده شد.

البجیرمی الشافعی، سلیمان بن محمد بن عمر (متوفای 1221هـ)، تحفه الحبيب على شرح الخطيب، (1/ 502)، ناشر: دار الکتب العلمیة - بیروت / لبنان - 1417هـ - 1996م، الطبعة: الأولى.

البته مشهور شدن حضرت فاطمه (سلام الله علیها) به لقب «زهرا» به خاطر این بود که وقتی آن حضرت در محراب عبادت می ایستادند نورشان به فرشتگان آسمان می تابید اما عایشه این فضیلت را تقلیل می دهد و این نور را در حدی ذکر می کند که به واسطه آن، سوزن نخ می کنند. بنابراین وی در حقیقت به تنقیص آن حضرت پرداخته است.

هم کفو امیر مؤمنان علیه السلام

آن قدر مقام و منزلت حضرت زهرا سلام الله بالا است که امام صادق (علیه السلام) مقام و مرتبه ایشان را همسان و مشابه امیر المومنین (علیه السلام) قرار داده است، همان شخصی که بعد از پیامبر (صلی الله علیه و آله) بالاترین خلایق می باشد.

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أُمِّدِّ بْنِ مُمَمِّدٍ عَنِ الْوَسَّاءِ عَنِ الْفَيْرِيِّ عَنْ يُونُسَ بْنِ ظَبْيَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ لَوْلَا أَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فَلَقَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) لِفَاطِمَةَ مَا كَانَ لَهَا كُفُوٌ عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ مِنْ آدَمَ وَ مَنْ دُونَهُ. يونس بن ظبيان گوید: از امام صادق ((علیه السلام)) شنیدم فرمود:

اگر خدا امیر المومنین (علیه السلام) را خلق نکرده بود، از آدم تاهر بشری که بعد از ایشان باشد، کفو و هم پایه ای برای حضرت زهرا (سلام الله علیها) روی زمین وجود نداشت

الکلبی الرازی، أبو جعفر محمد بن یعقوب بن إسحاق (متوفای 328 هـ)، الأصول من الکافی؛ ج 1؛ ص 461 ناشر: اسلامیه، تهران، الطبعة الثانية، 1362 هـ.ش. هم کفو بودن امام معصوم (علیه السلام) و هم کفو بودن جانشین پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) بودن، که بر اساس آیه مباحله، نفس رسول خداست و به شهادت پیامبر صلی الله علیه و آله بهترین افراد بشر است، بهترین تابلو و نشانه برای به نمایش گذاردن مقام و منزلت حضرت زهرا (سلام الله علیها) می باشد.

5. مقام والای علمی حضرت زهرا (سلام الله علیها)

مرحوم صدوق در کتاب علل الشرایع در مورد مقام و منزلت علمی حضرت زهرا سلام الله روایتی معتبر ذکر کرده است که در آن امام صادق (علیه السلام) مقام علمی مادرشان را بیان می کند.

مَدَنَّا مُمَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَا جِيلَوِيهِ رَمَمَهُ اللَّهُ قَالَ مَدَنَّا مُمَمَّدُ بْنُ يَمِيٍّ الْعَمَّارُ عَنْ مُمَمَّدِ بْنِ الْمُسَيِّنِ عَنْ مُمَمَّدِ بْنِ صَالِحِ بْنِ عَقْبَةَ عَنْ يَزِيدَ بْنِ عَبْدِ الْمَلِكِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: لَمَّا وُلِدَتْ فَاطِمَةُ ع أَوْمَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَى مَلِكٍ فَأَنْطَقَ بِهِ لِسَانَ مُمَمَّدٍ فَسَمَّاهَا فَاطِمَةَ ثُمَّ قَالَ إِنِّي فَطَمْتُكَ بِالْعِلْمِ وَ فَطَمْتُكَ عَنِ الطَّمْثِ ثُمَّ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ ع وَ اللَّهُ لَقَدْ فَطَمَهَا اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى بِالْعِلْمِ وَ عَنِ الطَّمْثِ بِالْمِيثَاقِ.

محمد بن علی ماجیلویه رحمه الله علیه می گوید: محمد بن یحیی عطّار، از محمد بن حسین، از محمد بن صالح بن عقبه، از یزید بن عبد الملک از حضرت ابی جعفر (علیه السلام) نقل کرده که آن حضرت فرمودند: هنگامی که حضرت فاطمه علیها السلام متولد شدند خداوند به فرشته ای وحی فرمود که بر زبان حضرت محمد صلی الله علیه و آله جاری کند؛ نام آن مولود را فاطمه گذارد، سپس فرمود: تو را به واسطه علم از جهل جدا کردم و از آلودگی مبری داشتم.

سپس حضرت امام باقر (علیه السلام) فرمودند: به خدا سوگند، خدای تبارک و تعالی، به واسطه علم، فاطمه علیها السلام را از جهل و نیز به واسطه عهد و میثاق از رجس و آلودگی دور کرد.

ابن بابویه، محمد بن علی، علل الشرائع - علل الشرائع؛ ج 1؛ ص 179 قم، چاپ: اول، 1385 ش / 1966م.

در این روایت شریف امام باقر (ع) به خدا سوگند یاد می کند که فاطمه زهرا سلام الله موجودی است که از جهل و آلودگی مبرا است. حسین بن عبد الوهاب در کتاب عیون المعجزات به نقل از سلمان روایت نموده است:

و روی عن مارتة بن قدامة قال مدثني سلمان الفارسي، قال: مدثني عمار و قال: افبرك عجباً؛ قلت: مدثني يا عمار، قال نعم، شهدت علي بن ابي طالب (ع) و قد ولج علي فاطمة (ع) فلما بصرت به نادته، ادن لامتك بما كان و ما هو كائن و بما لم يكن الي يوم القيامة مين تقوم الساعة.

سلمان فارسی میگوید: عمار به من گفت: آیا می خواهی مطلب عجیبی به تو خبر دهم؟ گفتم ای عمار بگو گفت: بله، من شاهد بودم که روزی امیر المؤمنین بر حضرت صدیقه طاهره (سلام الله علیها) وارد شد، هنگامی که چشمان فاطمه (علیها سلام) بر او افتاد، عرضه داشتند: نزدیک بیا تا برای تو از خبرهای گذشته، الآن و آنچه تا قیامت روی خواهد داد حکایت کنم.

عیون المعجزات؛ ابن عبد الوهاب، حسین بن عبد الوهاب، عیون المعجزات - ایران؛ قم، چاپ: اول، بی تا ص 54

در این روایت که در کتب قدیمی ذکر شده است به صراحت به مقام علمی حضرت (سلام الله علیها) اشاره شده است و خبر دادن از آینده و حال و اطلاع از آن، چیزی نیست که با علم و دانش عادی و معمولی قابل انجام باشد.

خطبه های فصیح و غراء و آینه تمام نماک دانش و خرد صدیقه طاهره (سلام الله علیها)

از وجود با برکت حضرت زهرا (سلام الله علیها) چند خطبه به یادگار مانده است، که علاوه بر اینکه نمایان گر دل داغدار و خونین ایشان می باشد، به روشنی، مقام و منزلت علمی این بانو و عمق معرفت، دانش و حکمت ایشان رانیز نشان می دهد. از جمله این خطبه ها می توان به این خطبه ها اشاره کرد:

1. خطبه ایراد شده در مسجد پیامبر صلی الله علیه و آله؛
2. خطبه ای در جمع زنان مهاجرین و انصار (وقتی که به ملاقات حضرت زهرا (سلام الله علیها) در بستر بیماری رفتند)؛
3. خطبه در نکوهش پیمان شکنان؛
4. افشای عوامل مصیبت بعد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و توضیح حق توسط خلیفه اول و دوم.

ابعاد و مفاد بیان شده در خطبه حضرت زهرا (سلام الله علیها) در مسجد مدینه

از میان خطبه های ایراد شده توسط حضرت زهرا (سلام الله علیها)، این خطبه را به صورت فهرست وار بررسی کرده و ابعاد اشرف علمی و معرفتی این بانو برگزیده را اشاره می کنیم.

1. مدح ثنای الهی با زیباترین و عمیق ترین الفاظ؛
2. شناخت خدا در قالب الفاظ زیبا و عنایت به صفات سلبی و ثبوتی در خطاب قرار دادن خداوند؛
3. بیان فلسفه بعثت در ارتباط با هدایت خلائق و ثمره بعثت پیامبر صلی الله علیه و آله؛
4. بیان خواص و ویژگیهای قرآن و اهل بیت (علیهم السلام)؛
5. حکمت احکام و فروع مانند زکات و نماز و...؛
6. یادآوری حالات عصر جاهلیت با عباراتی مثل (کنتم علی شفا حفرة من النار)؛
7. بیان نقش امیر المؤمنین در استقرار اسلام (مجدد، کادحا و...)
8. نکوهش بی تفاوتیها (انتم فی رفاهیه من العیش و...)
9. استدلال قرآنی در راه اثبات ادعا و کلام خویش در مقابل غاصبین خلافت؛ مانند استدلال قرآنی به ارث بردن حضرت سلیمان از داود (علیه السلام) و...
10. استمداد و اتمام حجت با مهاجرین و انصار و توبیخ و تذکر به آنها به خاطر سستی در پیمان هایی که با پیامبر صلی الله و آله (ما هذه الغمیزه فی حق).

مفاد استفاده شده در این خطبه زیبا و فصیح، علاوه بر اینکه دربر دارنده اسلوب زیبا در فصاحت و بلاغت می باشد، علم و دانش بیکران و مقام معنوی گوینده آن را نیز به روشنی بیان می کند.

از آنجا که جهل و نادانی و بی اطلاعی از حقیقت و کمبود معلومات، از بزرگترین عوامل گمراهی و عقب ماندگی هر شخص و هر اجتماعی می باشد، سزاوار است با توجه و دقت و الگو گیری از شخصیت علمی ایشان، از عوارض نادانی و جهالت و پیامدهای ناگوار آن در امان باشیم.

6. رعایت حقوق همسری و ایجاد محیط آرامش توسط حضرت زهرا (سلام الله علیها)

در کتب شریف بحار الانوار روایتی زیبا پیرامون رفتار پیامبر گونه حضرت زهرا (سلام الله علیها) در خانه امیر المؤمنین، نقل شده است

که سبب ایجاد محیطی رضایت بخش برای اهل خانه بود.

قال علی (علیه السلام) : فوالله ما اغضبته ولا اكرهتها من بعد ذلك على امر متى قبضها الله عزوجل اليه ولا اغضبته ولا عصمت لي امرا ، ولقد كنت انظر اليها فتكشف عنى الغموم والامزان

علی (علیه السلام) فرمودند: به خدا قسم من او را به غضب نیاوردم او را از چیزی ناراحت نکردم تا آنکه خدا روح او را قبض کرد و او نیز هیچگاه من را به غضب نیاورد و من را درامری نافرمانی نکرد و هرگاه به فاطمه (سلام الله علیها) نگاه میکردم، غم و غصه ها از من جدا می شد

الموفق ابن احمد بن محمد المکی الخوارزمی (متوفای 568هـ)، المناقب، (ص: 319) تحقیق: الشیخ مالک المحمودی - ناشر: مؤسسه النشر الإسلامی التابعه لجماعة المدرسين بقم المشرفة، چاپ: الثانية 1414

المجلسی، محمد باقر (متوفای 1111هـ)، بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار، ج 43 ص 134 تحقیق: محمد الباقر البهبودی، ناشر: مؤسسه الوفاء - بیروت - لبنان، الطبعة: الثانية المصححة، 1403هـ - 1983م.

کتاب شریف روضه الواعظین، به روایتی نقل می کند که در آن، به اخلاق شایسته صدیقه طاهره (سلام الله علیها) و صداقت مثال زدنیشان و همزیستی جالب و آموزنده ایشان با امیر المؤمنین (علیه السلام) تصریح شده است:

قَالَتْ يَا ابْنَ عَمِّ مَا عَهَدْتَنِي كَذِبَةً وَلَا فَائِنَةً وَلَا فَالْفُتُكَا مُذُنُ عَاشِرَتَنِي فَقَالَ ع مَعَاذَ اللَّهِ أَنْتَ أَعْلَمُ بِاللَّهِ وَأَبْرُّ وَأَتْقَى وَأَكْرَمُ وَأَشَدُّ حَوْفًا مِنَ اللَّهِ أَنْ أُوبِقَكَ عَدَا بِمُخَالَفَتِي فَقَدْ عَزَّ عَلَيَّ بِمُخَالَفَتِكَ وَبِفَقْدِكَ إِلَّا أَنَّهُ أَمْرٌ لَا بَدَّ مِنْهُ.

النيسابوري، ابو علی محمد بن الفتال (الشهيد 508هـ)، روضه الواعظین، ج 1؛ ص 151 تحقیق: السيد محمد مهدي السيد حسن الخراسان، ناشر: منشورات الرضى - قم.

فرمود: ای پسرعمو می دانی که هرگز من را نسبت به خودت دروغگو و خیانت کار نیافتی و از هنگامی که با من معاشرت (زندگی مشترک) داشتی با تو مخالفتی نکرده ام. علی (علیه السلام) فرمود:

پناه بر خدا که تو به احکام خدا داناتر و پرهیزکارتر و بلند مرتبه تر از آنی و بیشتر از آن از خدا می ترسی که من فردای قیامت بگویم که مخالفتی با من مرتکب شدی؛ جدایی از تو و از دست دادن تو بر من خیلی سنگین است، ولی افسوس که چاره ای نیست.

این روش و سبک زندگی علوی و فاطمی اقتضاء دارد که ما نیز به حکم تبعیت از الگو در زندگی، در رابطه با افراد خانواده اینگونه عمل کنیم و روش حضرت زهرا سلام الله را در زندگی بکار ببریم و همواره در جهت ایجاد محیطی آرامش بخش و صادقانه و به دور از فریب و شیطنت گام برداریم.

7. سازش با سختی ها و تحمل مشکلات :

در منابع شیعه و سنی به ساده زیستی، تعامل و سازش حضرت زهرا (سلام الله علیها) با ناملایمات و سختی های زندگی اشاره می کند.

أن أمير المؤمنين (عليه السلام) قال لرجل من بني سعد : ألا أمدتک عنی وعن فاطمة الزهراء أنها كانت عندی فاستقت بالقربة متى أثر فی صدرها ، وطمنت بالرمی متى مجلت يداها ، وكسمت البيت متى اغبرت ثيابها ، وأوقدت تمت القدر متى دكنت ثيابها فأصابها من ذلك ضر شديد ، فقلت لها : لو أتيت أباک فسألته فادما يكفيک مر ما أنت فيه من هذا العمل ، فأنت النبي صلی الله عليه وآله فوجدت عنده مداا فاستميت فانصرفت ، فعلم صلی الله عليه وآله أنها قد جاءت لمامة فغدا علينا ونمن فی لمانا فقال : السلام علیکم ، فسکتنا واستمينا لمكاننا ، ثم قال : السلام علیکم فسکتنا ، ثم قال : السلام علیکم ففشینا إن لم نرد علیه أن ينصرف وقد كان يفعل ذلك فيسلم ثلاثا فإن أذن له وإلا انصرف ، فقلنا : وعلیک السلام یا رسول الله أدفل ، فدفل وجلس عند (رؤوسنا) ثم قال : یا فاطمة ما كانت ماجتک أمس عند ممد ؟ ففشيت إن لم ننبه أن يقوم ، فأفريت رأسی فقلت : أنا والله أفریک یا رسول الله انها استقت بالقربة متى أثر فی صدرها ، ومرت بالرمی متى مجلت يداها ، وكسمت البيت متى اغبرت ثيابها ، وأوقدت تمت القدر متى دكنت ثيابها فقلت لها : لو أتيت أباک فسألته فادما يكفيک مر ما أنت فيه من هذا العمل ، قال : أفلا أعلمکما ما هو خير لکما من الفادم ؟ إذا أفدتما منامکما (فکبرا أربعا) وثلاثين تكبيرة ، وسبما ثلاثا وثلاثين تسبيمة ، واهمدا ثلاثا، فأفريت فاطمة علیها السلام رأسها وقالت : رضيت عن الله وعن رسولہ رضيت عن الله وعن رسولہ.

آیا نمی خواهی از خودم و فاطمه (وضع زندگی) زهرا (سلام الله علیها) برای حکایتی بیان کنم، فاطمه (سلام الله علیها) علیها در خانه

من بود، و به تنهائی آب از چاه می کشید و بند مشک، سینه او را مجروح کرده بود و با آسیاب گندم را آرد میکرد به حدی که دستهایش تاول زده بود، و آنقدر خانه را جارو کرده بود، که جامه اش خاک آلود و کثیف شده بود، و آن قدر آتش در زیر دیگ روشن کرده بود که لباسهایش آلوده شده بود و از این تلاشها آسیب زیاد به او رسیده بود. روزی من به او گفتم: اگر نزد پدرت میرفتی و از آن حضرت تقاضای خدمتگاری میکردی، تا حدی مشقت این کارها از تو برداشته شود، فاطمه (سلام الله علیها) نزد پیامبر صلی الله علیه و آله رفت و دید عده ای پیش آن حضرت نشسته و مشغول صحبت هستند و خجالت کشید که درخواست خود را بیان کند و به منزل برگشت و رسول خدا صلی الله علیه و آله فهمید که دخترش برای کاری آمده بوده است، ولی به خاطر خجالت برگشته است، فردای آن روز در حالی که ما هر دو در بستر استراحت بودیم، رسول خدا صلی الله علیه و آله به خانه ما آمد و از بیرون خانه فرمود: السلام علیکم، ما به خاطر وضعیتی که داشتیم، پاسخ ندادیم، بار دیگر آن پیامبر صلی الله علیه و آله ما را صدا فرمود: السلام علیکم و ما همچنان پاسخ ندادیم، بار سوم فرمود: السلام علیکم و این بار ما ترسیدیم که اگر جواب ندهیم آن حضرت برگردند، زیرا که عادتشان بود که سه بار بیرون از خانه سلام میکردند، اگر به آن حضرت پاسخ می دادند وارد می شدند، و اگر صاحب خانه جواب نمی داد آن حضرت باز می گشت. بنابراین گفتیم علیک السلام ای رسول خدا (صلی الله علیه و آله) داخل شوید، و آن حضرت (صلی الله علیه و آله) داخل شد و در همان حالت که ما بودیم بالای سر ما نشست آنگاه فرمود: ای فاطمه، دیروز چه درخواستی داشتی که نزد پدرت آمدی؟ فاطمه پاسخ نداد و من ترسیدم اگر جواب ایشان را ندهم برخیزد و برود پس سر خود را از ملافه بیرون آورده و عرض کردم: من شما را از آن با خبر می کنم ای رسول خدا (صلی الله علیه و آله)، ماجرا چنین است که دختر شما آنقدر آب از چاه کشیده که آن روی سینه اش اثر گذاشته، و چندان آسیاب گردانده که دستهایش تاول زده است و آن قدر خانه را جارو و نظافت کرده که جامه هایش غبار آلود شده است و چندان زیر دیگ آتش روشن کرده که لباسهایش دود آلود و سیاه شده است و من باو گفتم: اگر نزد پدرت میرفتی و از ایشان تقاضای خادم می کردی بار این مشقت و رنج این همه کار را از دوش تو بر داشته می شد، رسول خدا صلی الله علیه و آله پس از شنیدن ماجرا و درخواست ما فرمود: آیا می خواهید چیزی به شما بیاموزم که برایتان از خادم بهتر باشد؟ وقتی به رختخواب رفتید، سی و چهار بار «الله اکبر» بگوئید و سی و سه بار «سبحان الله» و سی و سه بار «الحمد لله» بگوئید. در این هنگام حضرت فاطمه (علیها السلام) که تا این زمان ملحفه را روی سر خود کشیده بود سر خود را بیرون آورد و گفت: «رضیت عن الله و عن رسوله، رضیت عن الله و عن رسوله». (من از خدا و رسولش راضی شدم من از خدا و رسولش راضی شدم)

من لا یحضره الفقیه، الشیخ الصدوق، ج 1، ص 320-321، تحقیق: تصحیح و تعلیق: علی اکبر الغفاری، چاپ سوم، ناشر: جامع المدرسین، قم.

شایسته است این خصلت اخلاقی به عنوان عامل ارزشمند در زندگی روزمره ما، مورد توجه قرار گیرد؛ الگوبرداری اقتضاء می کند، الگو گیرنده، اگر اعمالش با الگو، مطابقت کامل نداشت، حداقل، رفتار و افکارش با الگو، مشابهت و نزدیکی داشته باشد و در جهت نزدیک تر شدن به نقطه آرمانی، تلاش کند.

نتیجه:

در حیات معنوی انسانها، همواره الگو، اسوه و راهنما نقش مهمی در پیشبرد شخصیت انسانها دارد؛ در این عرصه، خداوند با توجه به حکمت و رافت که نسبت به بندگان دارد، پیامبران و حضرات معصومین را بعنوان آیینه های هدایت بشر قرار داد، تا غرض اصلی خلقت که همان هدایت و یکتاپرستی است محقق شود. به حکم عقل و فطرت، طی این مسیر بدون بهره بردن از تعالیم و آموزه های ناب آنها میسر نیست. در این میان به گواه قرآن و روایات، پیامبران و امامان به عنوان مشخص ترین نشانه و بهترین الگو می باشند و در میان این انوار درخشان، به شهادت امامان معصوم (علیهم السلام)، حضرت زهرا (سلام الله علیها)، شاخص ترین نشانه می باشند.

بنابراین وظیفه داریم با توجه به اینکه خداوند تمام نعمت ها از جمله معرفی الگوی مناسب را به ما عنایت کرده است و از سویی، غرض خلقت هم جزء به هدایت معنوی بشر محقق نمی شود، باشناخت کامل آن بانوی نمونه، گفتار و رفتارشان را، نقشه راه خود قرار داده و در مسیر رضایت ایشان حرکت کنیم و شاگردان خوبی برای مکتب اهل بیت باشیم.

موفق باشید

گروه پاسخ به شبهات

مؤسسه تحقیقاتی حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف)